

Брюксел, 30 септември 2019 г.
(OR. en)

12494/19

LIMITE

CT 92
COSI 197
ENFOPOL 413
COTER 129
JAI 982

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Десен насилствен екстремизъм и тероризъм

Контекст

Тероризмът продължава да бъде основна заплаха за сигурността в държавите — членки на ЕС. Терористите се стремят не само да убиват и осакатяват хора, но и да разделят нашите общества и да разпространяват омраза. Чувството за несигурност, което терористите се опитват да създадат, буди сериозно безпокойство, тъй като то има потенциала да подкопае сближаването на нашите общества, да увеличи поляризацията и екстремистките възгледи.

Въпреки че джихадисткият тероризъм продължава да бъде основната терористична заплаха, пред която е изправен Европейският съюз, според докладите на Центъра на ЕС за анализ на информация (INTCEN) и Европол заплахата от страна на десните екстремисти, използващи насилие, не е голяма, но не е и незначителна и нараства¹.

Неотдавнашните нападения, включително осуетените, в ЕС и извън него показаха, че е необходимо допълнително укрепване на подхода на ЕС за справяне с десния насилствен екстремизъм и терористичната заплаха.

¹ Доклад на Европол за обстановката и тенденциите в ЕС, свързани с тероризма, за 2019 г. (TE-SAT 2019) и стратегически доклад на Европол относно десния насилствен екстремизъм и тероризъм в ЕС от 9 септември 2019 г. (12001/19 *RESTREINT UE/EU RESTRICTED*).

Въз основа само на информация с отворен код, няколко групи, действащи в ЕС, си взаимодействат по един или друг начин през границите и особено с групи, действащи в съседни държави². Развитието на събитията извън ЕС също трябва да бъде наблюдавано внимателно. Например в Съединените щати актуалната Стратегическа рамка за борба с тероризма и целенасоченото насилие³, издадена от Министерството на вътрешната сигурност на 20 септември 2019 г., подчертава нарастващата заплаха от страна на вътрешни извършители, вдъхновени от екстремистки идеологии, призоваващи към насилие, и се съсредоточава върху заплахата от „превъзходството на белите“ като една от най-мощните идеологии, които подбуждат към актове на насилие в САЩ.

В оценката на заплахата на ЕС в областта на борбата с тероризма, одобрена през май 2019 г.⁴, се подчертава необходимостта от справяне с политически или идеологически мотивирания насилствен екстремизъм и тероризъм във всичките му форми, като се отчита и нарастващата поляризация на обществата. В този контекст председателството възнамерява да обсъди какъв да бъде подходът към неправомерни действия и изказвания в съответствие със съществуващото законодателство на ЕС⁵. Тази инициатива не засяга несвързаното с насилие изразяване на десни политически възгледи.

Първоначални дискусии по темата в структурите на Съвета

Председателството започна обсъжданията на заседанието на работна група „Тероризъм“ на 12 септември 2019 г. въз основа на документ за обсъждане, изготвен от координатора на ЕС за борбата с тероризма (11756/19 + ADD 1), последвано от обсъждане в Постоянния комитет за оперативно сътрудничество в областта на вътрешната сигурност (COSI) на 26 септември 2019 г. въз основа на документ за обсъждане, изготвен от председателството (12225/19).

Като цяло държавите членки подкрепиха съвместната работа за предотвратяване и борба с десния насилствен екстремизъм и тероризъм.

² Вж. The Nordic Resistance Movement, Blood and Honour, Generation Identity.

³ https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/19_0920_plcy_strategic-framework-countering-terrorism-targeted-violence.pdf

⁴ Оценка на заплахата на ЕС в областта на борбата с тероризма (9044/1/19 REV 1, стр. 4).

⁵ Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма (ОВ L 88, 31.3.2017 г., стр. 6); Кодекс на поведение във връзка с незаконните изказвания онлайн, пораждащи омраза, от 31 май 2016 г. (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/code_of_conduct_on_countering_illegal_hate_speech_online_en.pdf); Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета от 28 ноември 2008 г. относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право (ОВ L 328, 6.12.2008 г.).

Десните екстремистки групировки, използващи насилие, и отделни субекти създават различни предизвикателства пред властите на държавите членки. По време на обсъжданията в работна група „Тероризъм“ и в COSI беше признато, че е трудно да се изготви пълен преглед на ситуацията във връзка с това явление поради факта, че държавите членки не квалифицират по еднакъв начин актовете на десен насилствен екстремизъм.

Разликите в подходите на държавите членки могат да доведат само до частична и недостатъчна картина на заплахите. Липсата на пълна картина носи риск от подценяване на явлениято и неговото значение, като това може да повлияе на наличните стратегии за реакция.

Държавите членки са съгласни, че ЕС разполага с подходящи инструменти и мерки за предотвратяване и борба с тероризма, при условие че те се прилагат и изпълняват правилно. Когато актовете на насилие се считат за терористично престъпление, правната рамка на ЕС предвижда реални възможности за успешно разследване, съдебно преследване и осъждане. Наскоро актуализираната Директива относно борбата с тероризма (Директива относно тероризма)⁶ е крайгълният камък на реакцията на държавите членки на тероризма⁷, като в нея не се прави разграничение между идеологиите, които биха могли да оказват или не оказват влияние върху терористичните действия⁸.

⁶ Директива относно борбата с тероризма. Срокът за изпълнението беше 8 септември 2018 г. Съгласно член 29 от посочената директива до 8 март 2020 г. трябва да бъде изготвен доклад за оценка на степента, в която държавите членки са взели необходимите мерки, за да се съобразят с настоящата директива.

⁷ Докладът на председателството, представен на заседанието на Съвета по ПВР през юни 2019 г. относно бъдещето на материалното наказателно право на ЕС, заключи, наред с другото, че на този етап акцентът следва да бъде поставен върху гарантирането на ефективността и качеството на прилагането на съществуващото законодателство на ЕС и че за тази цел следва да се положат повече усилия.

⁸ В нея се изброяват три мотива за квалифициране на престъпления като терористични престъпления: силно сплашване на населението или неправомерно принуждаване на правителство или международна организация да извършат или да се въздържат от извършването на определено действие или сериозно дестабилизиране или унищожаване на основните политически, конституционни, икономически или социални структури на дадена държава или международна организация.

При обсъжданията многократно бе изтъквана ролята на интернет и необходимостта да се обмисли допълнително как да се противодейства на пропагандата на насилствения екстремизъм и тероризъм онлайн, независимо от залегналата в основата идеология. Въпреки че социалните медии са широко използвани, десните екстремисти са се научили да се възползват от редица медийни канали, за да споделят и разпространяват своите възгледи. Тъй като границата между онлайн и офлайн общностите става все по-неясна, пропагандата на тероризма достига до широка публика в Европа, подстрекавайки някои към действия и подбуждайки други да възприемат екстремистки възгледи от противоположния край на спектъра⁹. В този контекст беше подчертана ролята на националните звена за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет (IRU) и на IRU на ЕС.

Министрите се приканват да представят вижданията си по следните предложения относно бъдещите стъпки в борбата с десния насилствен екстремизъм и тероризъм. Съответните структури на Съвета, като работна група „Тероризъм“ и COSI, се приканват да продължат дискусиата и да предприемат последващи действия във връзка с договорените работни направления.

- 1. Създаване на по-пълен преглед на ситуацията във връзка с десния насилствен екстремизъм и тероризъм, например чрез обобщаване на националните правни и политически рамки и събиране на статистически данни, както и чрез предоставяне на аналитичен преглед.*
- 2. Продължаване на разработването и споделянето на добри практики относно начините за засилване на предотвратяването, откриването и справянето с всички форми на насилствен екстремизъм и тероризъм, включително чрез подкрепа за работата на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN) и Европейската мрежа за стратегическа комуникация (ESCN) в това отношение. Следва да продължи и подкрепата за научноизследователската дейност в областта на тероризма и насилствения екстремизъм във всичките им форми.*
- 3. Предприемане на мерки по отношение на разпространението на незаконно екстремистко съдържание онлайн и офлайн, независимо от основния мотив, като се подчертава ролята на националните IRU и IRU на ЕС, и чрез допълнително проучване на начините, от които десният насилствен екстремизъм се възползва за разпространяване на посланията си онлайн и офлайн.*
- 4. Сътрудничество с ключови трети държави, включително в рамките на изпълнението на съвместния план за действие за борба с тероризма за Западните Балкани, и разглеждане на темата в диалозите в областта на борбата с тероризма със стратегически партньори, които са изправени пред сходни предизвикателства.*

⁹ Европол TE-SAT 2019.